

KATEKUMENAT MEĐU MLADIMA (U ZAGREBU)

koreferat

DR JOSIP LADIKA

ČINJENICE

Radi kratkoće samo ćemo pokušati spomenuti: U Zagrebu ima oko 54.000 sveučilištaraca i polaznika srednjih i njima sličnih škola. Određeni broj takvih putuje dnevno u grad. Teško je predvidjeti kako će se taj broj mijenjati (na obje razine), koje će biti oscilacije i drugi procesi da bi se mogla programirati pastoralna akcija.

Informacije i odgoj u vjeri dobivaju mladi srednjoškolskog uzrasta kod većine župa Zagreba, to znači u otprilike tridesetak mjesta (ovdje mislim stvarni rad), a mladi studentskog uzrasta u otprilike 25 mjesta. Brojevi redovitih polaznika su redovito netočni, ali ipak: studentski vjeronauk polazi otprilike oko 500—600 mladih, a srednjoškolski možda do- siže taj broj.

Pod utjecajem poznatih čimbenika (sustavna ateizacija, duh materijalizma, problemi urastanja u »društvo odraslih«, želja za promjenama, nemoć da se u mnogim slučajevima poistovjete s oblicima konkretne Crkve ...) raste u njima otpor, nemoć prihvaćanja i praktično ostavljanje vjere. Tako se stvara široko područje za evangelizaciju i katehezu.

U nas je u gradu kateheza još obojena školskim tipom, i sadržajno i metodički. Nije lako iskorijeniti dugu praksu. Vjerojatno zbog toga teže uspijeva i rad s odraslima, jer ih se nerijetko poziva u školu, a oni su školovanje psihološki davno ostavili (pa i »školovanje u vjeri«).

POKUŠAJI

Uzevši u obzir takvu situaciju, kateheza je pokušala biti navjestiteljska i obraćenska. U tom su se smislu birali i programi i određivala metodologija. Tako je u više zajednica uveden pripravnici (uvodni, informativni, inicijacijski) dio kateheze za temeljnu informaciju u vjeri, a u srednjoškolskim grupama posebno se prolazila građa istoga tipa i sadržaja barem u jednoj godini.

Jedan od takvih pokušaja jest i zajednički rad srednjoškolskih i studentskih kateheta u stvaranju, razmišljanju i proradbi dogovorenih materijala, u kojem je radu nastojala biti višestruka namjera: da sami katehete domisle određene sadržaje, da ih spoznajno i vjernički usvoje, da ih metodički dorade radi predavanja i da o njima više puta s mladima govore, raspravljaju, da ih dopunjuju. Na taj način oni postaju pomalo zajednička svojina svih. U tom se procesu osjećaju otpori, jer on znači temeljno dijeljenje od dosadašnje (školske) prakse predavanja i memoriranja, što se uvijek ne može dogoditi bez određenih rizika.

Isto se događa i na razini kateheze za studente. Ovdje je međutim jedan specifikum koji nije za zanemariti: u razradi materijala, predloženog sadržaja, tako se postupa da to za katehete same znači poniranje u sadržaj, nastojanje da ga se svestrano prihvati (ne samo razumije), te takav rad postaje za katehete prilika permanentnog obrazovanja, što ih onda čini i sposobnijima za rad na ovom području.

Ne valja zanemariti rad određenih zagrebačkih regija koje se veoma često susreću i govore o tom problemu navještaja i kateheza i tako stvaraju vlastite programe za svoje specifično područje. Također inicijative (molitvenih) grupa, sastanci takvoga tipa na kraju tjedna (weekend-sastanci) itd.

PRIJEDLOZI

Godina priprave (ili više ako je potrebno) trebala bi imati mjesta u radu svake grupe. Iz istinskog i uvjerljivog navještaja raste vjera snagom Duha.

Na drugom bih mjestu odmah spomenuo potrebu spremanja i izbora odgovarajućih ljudi. Čini mi se da je nemoguće ovdje očekivati bilo kakav kvalitetni pomak bez okupljatelja. Problem je njihove stručnosti, pripreme, psihološke i pedagoške informacije, njihova istinskog vjerničkog uvjerenja; o tome bi trebali voditi računa oni koji ih postavljaju. Dva će slijepca sigurnije pasti u jamu nego jedan sam, a kateheza postati protukateheza. Zaista se treba upitati je li kod nas svećenička diploma uistinu uvijek i jamstvo za uspješno obavljanje ove službe u Crkvi bez ikakve druge priprave ili priprava. Ovdje ne bih želio zanemariti i kategoriju vremena koje je katehetama toliko važno za osobnu izgradnju. O tom trebaju voditi računa župnici i poglavari zajednica gdje se katehizira.

Budući da među mladima ima sve veći broj neevangeliziranih i nekatehiziranih krštenika, smatram da bi uistinu bilo potrebno uvesti, odnosno obnoviti, ustanovu katekumenata. I to ne samo kao pripravu na određene sakramente. Za odraslije mlade, kod studenata, to bi ujedno mogla postati i katekumenska priprava za skramenat ženidbe. Takav katekumenat ne bi trebao niti mogao imitirati metodološki katekumenat stare Crkve, ali duh toga katekumenata ne bi mu smio biti nepoznat. Zajednica kateheta studenata i srednjoškolaca trebala bi što prije izraditi prijedlog nacрта oblika katekumenata i brižno ga promisliti zajedno s mladima i hijerarhijom Crkve te bez oklijevanja pristupiti ostvarenju gdje god je to moguće.

Vjera koja se katekumenatom inicira i za koju se moli uvijek proizlazi i događa se u zajednici vjernika. Stoga postojeće grupe mladih (Zagreba i

drugih mjesta) predstavljaju izvrsne šanse takvih sredina unutar kojih mogu katekumeni pronalaziti uvjerljiv primjer života i dostatne poticaje. Dakako da takve grupe trebaju u tom duhu biti i odgajane. Na ovom je tečaju više govornika zahtijevalo potrebu prikladne sredine kako bi se mogao zaživjeti početak kršćanskoga života. Treba li ovdje spominjati da su mnoge naše zajednice (župe, male zajednice, obitelji...) padale na takvom ispitu.

Ovo je samo nekoliko elemenata toga složenog stanja i potreba. U metodologiji rada i služenja u Crkvi na toj razini svakako mora naći svoje mjesto: kontakt i razgovor, promjena odnosa (pojedinaac-struktura, vjernik-svećenik itd), izlazak iz starih okvira (u smislu veće mobilnosti i prilagodljivosti), promjena i usavršenje jezika naviještanja, angažiranje svih slojeva Crkve i njezinih službi (ovdje mislim obilnije i kvalitetnije korišćenje tiskom), iskorišćenje novog Reda mnogih sakramenata... Kateheta u Zagrebu (i ne samo ovdje) ima više šansi: jedna je ta što ima grupu mladih koja mu se donekle nudi za suradnju i ona postaje prostor za iskušavanje i prakticiranje, dakle područje odgoja; nadalje ta grupa može biti izvrstan evangelizator, misionar koji zajedničkim i pojedinačnim naporom postaje suradnik u katekumenskom rastu braće.

Stoga ponavljam da za tu službu treba imati katehete: pastoralno spremne, intelektualno i ljudski zrele, vjernički prokušane. Smijemo li kazati da bi za to trebalo i da bismo željeli više sluha od odgovornih?